

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **Ing. Bc. N. T.**, zastoupená JUDr. Jindřichem Vítkem, Ph.D., advokátem se sídlem Šafaříkova 201/17, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2016, č. j. MPSV-2016/17072-911, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 1. 2019, č. j. 2 Ad 41/2015 – 56,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**
- IV. Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Jindřichu Vítkovi, Ph.D., **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **8746 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně požádala o příspěvek na živobytí. V záhlaví označeným usnesením Městský soud v Praze (dále jen „napadené usnesení“ a „krajský soud“) podle § 46

odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), odmítl její žalobu, o níž shledal, že směřovala proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2016, č. j. MPSV-2016/17072-911 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Krajský soud v napadeném usnesení dospěl k závěru, že proti rozhodnutí žalovaného již žalobkyně brojila jinou žalobou, kterou rozsudkem ze dne 24. 2. 2017, č. j. 1 Ad 9/2016 - 78, zamítl. Proti němu směřující kasační stížnost zamítl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 14. 12. 2017, č. j. 6 Ads 163/2017 - 46. Jedná se tedy o *res indicata*.

[2] Krajský soud ve věci rozhodoval znovu poté, co v pořadí první usnesení krajského soudu ze dne 23. 2. 2016, č. j. 2 Ad 41/2015 - 32, ke kasační stížnosti žalobkyně rozsudkem ze dne 4. 8. 2016, č. j. 2 Ads 82/2016 - 64, zrušil Nejvyšší správní soud a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Důvodem zrušení v pořadí prvního usnesení krajského soudu bylo zjištění, že žalobkyně ve stanovené lhůtě řádně doplnila žalobu tak, aby bylo zřejmé, proti jakému rozhodnutí směřuje.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] V kasační stížnosti žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) namítá, že žalovaný nevydal rozhodnutí ve věci její žádosti o příspěvek na bydlení. Krajský soud ztratil tři její podání a dopustil se průtahů. Dále uvádí, že její zdravotní stav je vážný, a odkazuje na řadu skutečností s tím souvisejících. Soudy vůči ní postupují diskriminačně a nezákonně a zneužívají procesních předpisů. Nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi, tedy i příspěvek na živobytí a příspěvek na bydlení, je nutno vždy posuzovat individuálně. Stěžovatelce byla však odmítnuta lékařská a sociální pomoc státu. Úřady v jejím případě postupovaly diskriminačně a bez bližšího šetření. Stěžovatelka dále namítá, že krajský soud měl její žalobu meritorně projednat jako žalobu na ochranu proti nečinnosti. Nečinnost správního orgánu podle stěžovatelky trvá dodnes. Řízení před krajským soudem trpí vadami. Dále uvedla, že její „žaloba proti rozhodnutí správního orgánu“ ve věci 2 Ad 41/2015 nebyla dosud meritorně projednána. Správní spis je ztracen.

[4] Prostřednictvím svého ustanoveného zástupce stěžovatelka dále doplnila, že v její věci není dána překážka věci rozhodnuté způsobující neodstranitelný nedostatek podmínek řízení. Musí být splněny dvě podmínky – totožnost věci a existence meritorního soudního rozhodnutí o ní. V projednávané věci nejde o žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, ale o žalobu na ochranu proti nečinnosti. Domáhala se jí, aby byla správnímu orgánu uložena povinnost vydat rozhodnutí. Žaloba v projednávané věci byla podána před vydáním napadeného rozhodnutí. Nejedná se tedy o žalobu v totožné věci jako v případě věci vedené pod sp. zn. 1 Ad 9/2016. Totožnost věci je nutno vykládat jako totožnost žalobního nároku. V rozsudku ze dne 24. 2. 2017, č. j. 1 Ad 9/2016 - 78, se krajský soud meritem věci také nezabýval. Krajský soud měl proto žalobu meritorně projednat.

[5] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatelka se opětovně domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Jde tedy o totožnou věc, o které krajský soud rozhodl v řízení vedeném pod sp. zn. 1 Ad 9/2016. S argumentací, že stěžovatelka se žalobou domáhala ochrany před nečinností, nesouhlasí. O žalobě na ochranu proti nečinnosti krajský soud rozhodl v řízení pod sp. zn. 10 A 5/2019.

pokračování

[6] Na vyjádření žalovaného reagovala stěžovatelka replikou ze dne 22. 1. 2020, v níž uvedla, že nesouhlasí s prodloužením lhůty k předložení správního spisu, jelikož ten byl ztracen. Odmítá tvrzení žalovaného. Stěžovatelka uvedla, že je nemajetná a neposkytnutím zdravotní péče a sociální pomoci je ohrožena na životě.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byla účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Stěžovatelka opírá své kasační důvody o § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu.

[9] Důvodnost kasační stížnosti vážil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), přičemž žádnou takovou neshledal.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá.*

[12] Stěžejní otázkou je, zda krajský soud již o téže věci stěžovatelky rozhodl.

[13] Nejvyšší správní soud ze spisu krajského soudu vedeného ve věci sp. zn. 1 Ad 9/2016 zjistil, že rozsudkem ze dne 24. 2. 2017, č. j. 1 Ad 9/2016 - 78, krajský soud rozhodl o žalobě proti napadenému rozhodnutí žalovaného tak, že ji zamítl. Kasační stížnost proti tomuto rozsudku byla Nejvyšším správním soudem zamítnuta (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2017, č. j. 6 Ads 163/2017 – 46). Ústavní soud následně svým usnesením IV. ÚS 423/18 ze dne 20. 3. 2018 odmítl i ústavní stížnost stěžovatelky v této věci. S ohledem na to Nejvyšší správní soud nemá pochybnost o tom, že stěžovatelce se ve věci její žádosti o příspěvek na živobytí dostalo soudní ochrany ve správním soudnictví a že na základě její žaloby byly napadené rozhodnutí žalovaného i jeho postup v řízení meritorně přezkoumány krajským soudem.

[14] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tím, co bylo předmětem řízení v nyní přezkoumávané věci, tj. v řízení vedeném krajským soudem pod sp. zn. 2 Ad 41/2015.

[15] Zaprvé je nutno vycházet z toho, že v rozsudku ze dne 4. 8. 2016, č. j. 2 Ads 82/2016 - 64, se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem krajského soudu, že žaloba vedená pod sp. zn. 2 Ad 41/2015 sama o sobě neobsahovala veškeré náležitosti (zejména označení napadeného rozhodnutí), a proto bylo třeba stěžovatelku vyzvat

k jejímu doplnění, což včas učinila podáním ze dne 31. 1. 2016. Žaloba stěžovatelky doručená krajskému soudu dne 18. 11. 2015 však nemohla být pro své nedostatky sama o sobě postačující pro vymezení předmětu řízení vedeného krajským soudem.

[16] Ze spisu krajského soudu Nejvyšší správní soud zjistil, že svůj přípis ze dne 31. 1. 2016 stěžovatelka jednoznačně označuje jako žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, a to i v porovnání s jejími dalšími dvěma žalobami směřujícími na ochranu proti nečinnosti (taktéž podanými dne 31. 1. 2016), které byly zaevidovány pod samostatnými spisovými značkami.

[17] V podání ze dne 31. 1. 2016 označeném výslovně jako žaloba proti rozhodnutí správního orgánu odkazuje stěžovatelka na prvostupňové rozhodnutí Úřadu práce České republiky č. j. 58294/2015/AAB ve věci příspěvku na živobytí (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Jako žalovaného přitom označuje Ministerstvo práce a sociálních věcí. Ve svých dalších podáních ze dne 8. 3. 2016 a 16. 3. 2016 dále stěžovatelka výslovně odkazuje na napadené rozhodnutí žalovaného, kterým dne 27. 1. 2016 rozhodl o odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí.

[18] Při posouzení povahy a smyslu podání stěžovatelky učiněných v řízeních vedených krajským soudem je nutno zohlednit, že se mnohdy jedná o obsáhlý text pojednávající o řadě skutečností či činností správních orgánů, které spolu vzájemně souvisejí či se prolínají nebo na sebe naopak nenavazují a nedávají smysl. Svá podání navíc stěžovatelka doplňuje množstvím příloh čítajících několik správních rozhodnutí či jiných vyjádření správních orgánů. To je nutno brát v potaz při snaze identifikovat, co má kterým podáním či svým tvrzením stěžovatelka na mysli. Nutno je také vycházet nikoliv jen z formálního označení, ale i smyslu podání stěžovatelky; formální označení jednoho podání v porovnání s formálním označením jiného podání téže osoby učiněným ve stejný okamžik však může být začasné indikativní pro úvahu, čeho má být danými podáními dosaženo.

[19] Podle Nejvyššího správního soudu se stěžovatelka žalobou v nyní přezkoumávané věci evidované pod sp. zn. 2 Ad 41/2015 nedomáhala ochrany proti nečinnosti správního orgánu. Její námitka proto není důvodná. Svědčí o tom označení i smysl jejích podání ze dne 31. 1. 2016 - jedno podání označila jako žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, zatímco další dvě svá podání označila jako žaloby na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. Nadto Nejvyšší správní soud ze své rozhodovací činnosti zjistil, že žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu stěžovatelky byla předmětem řízení vedeného krajským soudem pod spisovou značkou 10 A 5/2019, jak správně upozornil i žalovaný. Krajský soud tuto žalobu odmítl, jelikož stěžovatelka nepodala žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti u nadřízeného správního orgánu. Z těchto okolností lze proto jednoznačně dovodit, že žaloba v nyní projednávané věci, evidovaná pod sp. zn. 2 Ad 41/2015, je žalobou proti rozhodnutí správního orgánu.

[20] Nejvyšší správní soud shledal, že z obsahu podání ze dne 31. 1. 2016, jímž stěžovatelka doplnila svou žalobu proti rozhodnutí, vyplývá, že se týká prvostupňového rozhodnutí ve věci příspěvku na živobytí. Vzhledem k nepřehlednosti a chaotičnosti textu tohoto podání je méně zřejmé, zda brojí i proti napadenému rozhodnutí žalovaného. V okamžiku vyhotovení podání dne 31. 1. 2016 již napadené rozhodnutí žalovaného bylo

pokračování

vydáno, přičemž v dalších podáních z března roku 2016 na něj stěžovatelka již výslovně odkazuje.

[21] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že by se jednalo o ryzí formalismus, aby žaloba byla posuzována tak, že směřuje pouze proti prvostupňovému rozhodnutí, a to zejména zohlední-li se povaha podání stěžovatelky.

[22] Podle Nejvyššího správního soudu krajský soud v rámci svých možností správně posoudil, že stěžovatelka svou žalobou brojí proti napadenému rozhodnutí žalovaného ve věci příspěvku na živobytí. Správně také po několika procesních peripetiích (a rovněž zrušovacím rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Ads 82/2016 – 64), které se ve svém sledu míjely s podáním dalších žalob stěžovatelky, zjistil, že v téže věci již krajský soud pravomocně rozhodl v řízení vedeném pod sp. zn. 1 Ad 9/2016. Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje s krajským soudem, že žalobu vedenou pod sp. zn. 2 Ad 41/2015 bylo nutno podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítnout.

[23] Nejvyšší správní soud konstatuje, že v dané situaci a v daný okamžik, kdy stěžovatelka v řádu několika týdnů zasílala množství nepřehledných vyjádření a příloh, byl postup a posouzení krajského soudu zcela pochopitelný.

[24] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že i kdyby krajský soud shledal, že žaloba směřuje proti prvostupňovému rozhodnutí, bylo by nutno ji jako nepřípustnou odmítnout. Meritorní rozhodnutí o žalobě podané stěžovatelkou bylo v každém případě vyloučeno.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[25] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[26] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a nemá tak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

[27] Stěžovatelce byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2019, č. j. 2 Ads 40/2019 - 38, ustanoven zástupcem advokát JUDr. Jindřich Vítek, Ph.D. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát [§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.]. Nejvyšší správní soud určil odměnu advokáta částkou 3000 Kč za tři úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem, doplnění kasační stížnosti a písemné podání ve věci samé) a dále přiznal 900 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů v souladu s § 7, § 9 odst. 2, § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), celkem tedy 3900 Kč. Odměna za nahlížení do soudního spisu u Nejvyššího správního soudu se ustanovenému zástupci nepřiznává, jelikož tento

úkon lze považovat za součást úkonu první porady s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu. Ustanovený zástupce nedoložil, že by první porada s klientem při převzetí a přípravy zastoupení proběhla jinak. Dále soud přiznal ustanovenému zástupci na základě § 13 odst. 1 advokátního tarifu náhradu za cestovní výdaje spojené s cestou ze svého sídla Šafaříkova 201/17, Praha 2, do sídla Nejvyššího správního soudu a zpět, na celkovou vzdálenost 410 km, při spotřebě 4,7 l/100 km a průměrné ceně motorové nafty 27,20 Kč/l celkem 524,14 Kč. Náhrada za použití silničního motorového vozidla pro celkovou vzdálenost 410 km činí 1804,00 Kč [podle § 1 písm. b) vyhlášky č. 358/2019 Sb. o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad je sazba základní náhrady za 1 km jízdy u osobních silničních motorových vozidel 4,20 Kč]. Náhradu za promeškaný čas určil soud ve výši 1000 Kč (cesta osobním automobilem trvala celkem 4 hodiny a 40 minut; každá započatá půlhodina je po 100 Kč dle § 14 odst. 3 advokátního tarifu). Ustanovený zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se částka zvyšuje o 21 % čítajících výši této daně na konečných 8 746,05 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku na účet, který uvedl ve svém podání.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. ledna 2021

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu